

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
การดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกัน
ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
ขององค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข
อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตที่เกิดขึ้นแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดไว้ล่วงหน้าเสมอ เพื่อป้องกันการเกิดการทุจริตการป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารองค์กร และเป็นเจตจำนงขององค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข ที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสามารถตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ

องค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตภายในองค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข รวมทั้งกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข และเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต หรือในกรณีที่เกิดการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นจะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าได้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ

สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข
วันที่ 31 มกราคม 2565

สารบัญ

	หน้า
1. หลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์	4
3. เป้าหมาย	5
4. ประโยชน์	6
5. การทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบล	7
6. ความหมาย	8
7. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต	9
8. วิธีวิเคราะห์ความเสี่ยง	10
1. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)	
2. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	
3. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level Matrix)	
4. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessmemt)	
5. แผนบริหารความเสี่ยง	
9. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือ ก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข	13
1. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)	
2. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	
3. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level Matrix)	
4. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessmemt)	
5. แผนบริหารความเสี่ยง	

1. หลักการและเหตุผล

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ของศาสตราจารย์ ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยต้องดำเนินการด้านการจัดซื้อจัดจ้าง การทำโครงสร้างพื้นฐานการบริหารงานบุคคล และการออกใบอนุญาตภายใต้กฎหมายระเบียบข้อบังคับหลายฉบับ ซึ่งมีลำดับชั้นที่แตกต่างกันไปโดยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายระเบียบที่วางหลักการโดยภาพรวมรวมถึงมีการบัญญัติกำหนดรายละเอียดไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับต่างๆ ที่ออกโดยกระทรวงมหาดไทยหรือองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องซึ่งการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว ต้องอยู่ภายใต้ระบบการตรวจสอบซึ่งมีอยู่หลายช่องทาง ได้แก่ การตรวจสอบโดยกลไกทางการเมือง การตรวจสอบโดยองค์กรผู้มีความอำนาจกำกับดูแลตรวจสอบ โดยองค์กรที่มีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการตรวจสอบ โดยองค์กรตุลาการและการตรวจสอบจากภาคประชาชน สำหรับสภาพข้อเท็จจริงการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยนั้นพบว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนและถูกชี้มูลความผิดมากที่สุด ขณะเดียวกันการจัดซื้อจัดจ้างและการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเป็นกิจกรรมที่พบว่ามีผลกระทบการทุจริตมากที่สุด สาเหตุของการทุจริตสามารถจำแนกได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. สาเหตุในภาพรวมได้แก่ระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปัจจัยทางด้านสังคม และเศรษฐกิจ ความด้อยประสิทธิภาพในการตรวจสอบการทุจริตของหน่วยงานตรวจสอบการถือปฏิบัติตามบรรทัดฐานจากส่วนกลางและคุณภาพของคน

2. สาเหตุเฉพาะประเภทการทุจริตประกอบด้วย

- 2.1 การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างและการทำโครงการพื้นฐานมีสาเหตุมาจากกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่ใช้ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีการกำหนดราคากลางที่สูงกว่าสภาพความเป็นจริง การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างผู้ประกอบการกับบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างนักการเมืองระดับชาติ เจ้าหน้าที่จากราชการส่วนกลาง กับผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งปัจจัยทางด้านการเมืองตลอดจนปัจจัยจากการขาดความโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง และเงื่อนไขจากการขาดกลไกการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

- 2.2 การทุจริตในเรื่องการบริหารงานบุคคลมีสาเหตุมาจากกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการบริหารงานบุคคลให้อำนาจในการบริหารงานบุคคลแก่ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากเกินไป รวมทั้งปัญหาในเชิงองค์กรบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีจำนวนมากเกินไป อันนำมาซึ่งการทุจริตโดยการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามมา

- 2.3 การทุจริตในเรื่องการขอใบอนุญาตมีสาเหตุมาจากกฎหมายที่มีหลายฉบับซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตส่วนหนึ่งไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และมีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้ขออนุญาตรวมทั้งระบบการบริหารราชการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งที่ไม่มีประสิทธิภาพสำหรับมาตรการในการแก้ไขปัญหาการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยนั้นมีหลายประการอย่างไรก็ตามมาตรการเหล่านี้มีพื้นฐานภายใต้หลักการเดียวกัน ได้แก่ หลักความโปร่งใสหรือหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน หลักความรับผิดชอบ หลักการห้ามบุคลากรเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับหน้าที่ของตน โดยนำเอาหลักการดังกล่าวมาเสริมสร้างกระบวนการในการดำเนินการของท้องถิ่น เพื่อเป็นการป้องกันหรือลดโอกาสแรงจูงใจหรือความเสี่ยงในการทุจริต

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใสสะอาดไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance and Clean Thailand)” กำหนด พันธกิจ เพื่อสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริตระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนและปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากลผ่านยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ได้แก่ สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต ยกย่องเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต สกัดกั้นการทุจริต เชิงนโยบาย พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก ปฏิรูปกลไกและกระบวนการ การปราบปราม และยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย โดยเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติระยะที่ 3 คือ ประเทศไทยมีค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (C) สูงกว่าร้อยละ 5 เพื่อให้เป็นมาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งมีการกำหนดแนวทางและกลไกในการดำเนินงานที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและตอบสนองต่อการแก้ไข ปัญหาการทุจริตได้อย่างทันทั่วทั้ง สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม รวมถึง ภาคส่วนอื่น ๆ ในประเทศไทยสามารถนำไปปรับใช้ในงาน ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อให้ประเทศไทยของเราสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างสง่างามท่ามกลางกระแสโลกปัจจุบัน

การกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นที่มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้บริการต่าง ๆ ของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน และมีประสิทธิภาพมากขึ้นแต่ในทางปฏิบัติเกิดการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกัน ลักษณะการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น 7 ประเภทดังนี้

1. การทุจริตด้านงบประมาณการทำให้บัญชีจัดซื้อจัดจ้างและการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. สภาพหรือปัญหาการทุจริตที่เกิดจากตัวบุคคล

3. สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย

4. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจ และคุณธรรมจริยธรรม

5. สภาพหรือลักษณะปัญหาการทุจริตที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

6. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบภาคส่วนต่าง ๆ

7. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจบารมีและอิทธิพลท้องถิ่น การทุจริตในรูปแบบดังกล่าวจากงานวิจัยของมาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์ (2554) พบว่าเหตุที่ก่อให้เกิดการทุจริตในสังคมไทย มี 2 ประการ ได้แก่

- 7.1 การใช้วัฒนธรรมแบบไทย ๆ ในทางที่ผิด

- 7.2 ปัญหาเรื่องตัวบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ

กล่าว คือ ระบบอาวุโสและระบบอุปถัมภ์นำไปสู่การเอื้อประโยชน์ในทางมิชอบให้แก่ญาติมิตร และพวกพ้องทั้งการตรวจสอบความโปร่งใสขาดประสิทธิภาพ ทำให้สังคมเห็นว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติ อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมดังกล่าวเป็นเพียงตัวเสริมให้เกิดโอกาสในการทุจริตเท่านั้น ปัญหาที่สำคัญที่สุดอยู่ที่การขาดจิตสำนึกความซื่อตรงของบุคคล ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความโลภมากในอำนาจ และทรัพย์สินอยู่เหนือความรับผิดชอบ และศักดิ์ศรีในการปฏิบัติหน้าที่ จนนำไปสู่การทุจริตด้วยวิธีการใหม่ที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น

สาเหตุและปัจจัยที่สำคัญที่นำไปสู่การทุจริตมีอีกหลายประการ นับตั้งแต่เรื่องของโอกาสในการทำทุจริตที่เกิดจากช่องว่างของกฎหมาย แลการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ การผูกขาดผลประโยชน์ทางธุรกิจกับการดำเนินงานของภาครัฐ ค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสมของข้าราชการ การขาดคุณธรรมเอาประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดประโยชน์ส่วนรวม ค่านิยมยกย่องคนที่มีเงิน ทศนคติที่ว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติ ความไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมมีส่วนทำให้คนมุ่งสร้างควมร่ำรวยทางวัตถุนิยม เป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มที่จะทำการทุจริต รวมทั้ง "โครงสร้างทางสังคมที่บิดเบี้ยว" มีความเหลื่อมล้ำ มีช่องว่างระหว่างคนจน-คนรวย, มีอำนาจ-คนไร้ซึ่งอำนาจ ทำให้แสวงหาหนทางที่จะลดช่องว่างโดยการทุจริตมากยิ่งขึ้นประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนากลไกป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีความเข้มแข็ง ทั้งในส่วนของกฎหมาย กฎระเบียบ และยุทธศาสตร์ชาติด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) ที่บูรณาการพันธกิจ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กร และภาคีเครือข่ายที่มีบทบาทหน้าที่ในการต่อต้านการทุจริต เพื่อให้ส่วนราชการทุกกอง/ฝ่าย ในสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลสันติสุข นำไปปฏิบัติในการป้องกันและปราบปรามทุจริต

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข ใช้เป็นกรอบและเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
2. เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข
3. เพื่อยกระดับจิตสำนึกรับผิดชอบในผลประโยชน์ของสาธารณะ ของข้าราชการฝ่ายการเมือง ข้าราชการฝ่ายบริหาร บุคลากร รวมถึงประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข
4. เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ขององค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข มีจิตสำนึก ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมสุจริต และหลักธรรมาภิบาล ให้ตระหนักรู้เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ประพฤติตนและปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต ไม่ทุจริต ไม่ติดสินบน มุ่งมั่นทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามหลักกฎหมาย มีจิตสำนึกในการให้บริการต่อหน่วยงานและประชาชนผู้ให้บริการ
5. เพื่อพัฒนาระบบ กลไก มาตรการ ในการป้องกันและตรวจสอบมิให้เกิดการทุจริต หรือการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบในการปฏิบัติราชการ ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วม (people's participation) และตรวจสอบ (people's audit) ของภาคประชาชนในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข
6. เพื่อประสานความร่วมมือหน่วยงานทั้งในและนอกองค์กรในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ

3. เป้าหมาย

1. ข้าราชการทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำขององค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข ตลอดจนประชาชน มีจิตสำนึกในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส เป็นธรรม ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่ไปในทางที่มีชอบทุกฝ่าย
2. องค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข มีระบบการปฏิบัติงานที่สามารถป้องกันปัญหาเกี่ยวกับการทุจริต และประพฤติชอบทางราชการ และเจ้าหน้าที่ และสามารถจัดการกับกรณีการทุจริตและประพฤติมิชอบ อย่างรวดเร็ว โปร่งใส มีให้ข้าราชการอื่นใช้เป็นเยี่ยงอย่าง
3. หน่วยงานสามารถประสานความร่วมมือในองค์กร และภายนอกองค์กรในการป้องกัน และปราบปราม การทุจริต ภาครัฐองค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข สามารถพัฒนาระบบและกลไกในการตรวจสอบ ควบคุม และ ถ่วงดุล
4. การใช้อำนาจให้เหมาะสม
5. องค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข พัฒนานุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปราม การทุจริต

4. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ข้าราชการฝ่ายการเมือง ข้าราชการฝ่ายบริหาร บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข รวมถึงประชาชน มีจิตสำนึกรักท้องถิ่นของตนเอง อันจะนำมาซึ่งการสร้างค่านิยม และอุดมการณ์ในการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) จากการปลูกฝังหลักคุณธรรม จริยธรรม หลักธรรมาภิบาล รวมถึงหลัก เศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถนำมาประยุกต์ในการทำงานและชีวิตประจำวัน
2. องค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข สามารถบริหารราชการเป็นไปตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) มีความโปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้
3. ภาคประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ รวมถึงร่วมตรวจสอบในฐานะพลเมืองที่มีจิตสำนึกรักท้องถิ่น สามารถพัฒนาระบบ กลไก มาตรการ รวมถึงเครือข่ายในการตรวจสอบการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรที่มีความเข้มแข็งในการเฝ้าระวัง
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีแนวทางการบริหารราชการที่มีประสิทธิภาพ ลดโอกาสในการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ อันจะส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจและให้ความร่วมมือกัน เป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวังการทุจริตที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

5. การทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข

การวิเคราะห์หรือการประเมินความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข เพื่อต้องการบ่งชี้ความเสี่ยงของการทุจริตที่มีอยู่ในองค์กร โดยการประเมินโอกาสของการทุจริต ที่อาจเกิดขึ้นได้ ตลอด ทั้งกับบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกระทุทุจริต เมื่อพิจารณาว่าความเสี่ยงที่เกิดขึ้นมีระบบ การควบคุมแล้วหรือไม่ การควบคุมการป้องกันการทุจริตที่มีอยู่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่

พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวของการทุจริต ได้แก่ การกระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น แม้ว่าโดยหลักการแล้วการกระจายอำนาจมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้บริการต่าง ๆ ของรัฐสามารถ ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนให้มากขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติทำให้แนวโน้ม และโอกาส ของการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข มีการขยายตัวของชุมชนเป็นชุมชน เมือง มีการประกอบการพาณิชย์ ประกอบการค้า และกิจการเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้มีโอกาสของการทุจริต เรื่องผลประโยชน์ และการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่อย่างไม่โปร่งใสขึ้นได้

6. ความหมายของความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนร่วม หรือการรับสินบน

7. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริหารประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558)

2. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

3. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ ทรัพยากรภาครัฐ

8. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

เป็นการวิเคราะห์โดยเริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการต่าง ๆ อธิบายรูปแบบ พฤติการณ์ เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงาน ที่อาจ ก่อให้เกิดการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข ที่มีประสิทธิภาพ

1. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

1.1 ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

1.2 ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

1.3 ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ

ทรัพยากรภาครัฐ

ตารางที่ 1 ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor and Unknow Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know Factor ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่ เคยรับรู้เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิด ซ้ำ หรือมีประวัติ มีมานานอยู่แล้ว	Unknow Factor ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/ พฤติกรรมความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

2. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงแบ่งเป็นระดับตามสี มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 สถานะสีเขียว คือ ความเสี่ยงระดับต่ำ

1.2 สถานะสีเหลือง คือ ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างการปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

1.3 สถานะสีแดง คือ ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กรมีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

1.4 สถานะสีแดง คือ ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 2 ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามสี)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง

3. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)

3.1 ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ 1 เป็นขั้นตอนของกระบวนการ

ระดับ 2 เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ 3 เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

3.2 ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ 1 มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ระดับ 2 มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับไม่รุนแรง

ระดับ 3 มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับที่รุนแรง

ตารางที่ 3 Scoring ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง 3 2 1	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ 3 2 1	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง

ตารางที่ 3.1 ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง should

ตารางที่ 3.2 ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	1	2	3

4. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk - Control Matrix Assessment) ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

4.1 ระดับดี หมายถึง จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยงไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

4.2 ระดับพอใช้ หมายถึง จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจกัน

4.3 ระดับอ่อน หมายถึง จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่ายมีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ และยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ 4 ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง

5. แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงด้าน	กระบวนการ	รูปแบบ พฤติกรรม ความเสี่ยงการ ทุจริต	มาตรการป้องกัน การทุจริต	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ

9. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข

1. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

1.1 ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

1.2 ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

1.3 ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ

ทรัพยากรภาครัฐ

ตารางที่ 1 ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor and Unknow Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know Factor ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้เคยเกิดมาก่อนคาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีมานานอยู่แล้ว	Unknow Factor ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรมความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนใช้เสมอ)
1. การเอื้อผลประโยชน์ต่อพวกพ้องในการจัดซื้อจัดจ้าง		✓
2. การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์		✓

2. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงแบ่งเป็นระดับตามสี มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 สถานะสีเขียว คือ ความเสี่ยงระดับต่ำ

1.2 สถานะสีเหลือง คือ ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างการปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

1.3 สถานะสีแดง คือ ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กรมีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

1.4 สถานะสีส้ม คือ ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 2 ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามสี)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
1. การเอื้อผลประโยชน์ต่อพวกพ้องในการจัดซื้อจัดจ้าง	✓			
2. การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์	✓			

3. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)

3.1 ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ 1 เป็นขั้นตอนของกระบวนการ

ระดับ 2 เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ 3 เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

3.2 ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ 1 มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ระดับ 2 มีผลกระทบต่อผู้ให้บริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับไม่รุนแรง

ระดับ 3 มีผลกระทบต่อผู้ให้บริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับที่รุนแรง

ตารางที่ 3 Scoring ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง 3 2 1	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ 3 2 1	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
1. การเอื้อผลประโยชน์ต่อพวกพ้องในการจัดซื้อจัดจ้าง	1	2	2
2. การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์	1	2	2

ตารางที่ 3.1 ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง
1. การเอื้อผลประโยชน์ต่อพวกพ้องในการจัดซื้อจัดจ้าง	1	
2. การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์	1	

ตารางที่ 3.2 ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	1	2	3
1. การเอื้อผลประโยชน์ต่อพวกพ้องในการจัดซื้อจัดจ้าง		✓	
2. การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์		✓	

4. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk - Control Matrix Assessment) ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

4.1 ระดับดี หมายถึง จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยงไม่กระทบถึงผู้ให้บริการ องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

4.2 ระดับพอใช้ หมายถึง จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ให้บริการแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจกัน

4.3 ระดับอ่อน หมายถึง จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ให้บริการ และยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ 4 ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
1. การเอื้อผลประโยชน์ต่อพวกพ้องในการจัดซื้อจัดจ้าง	ดี	✓		
2. การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์	ดี	✓		

5. แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข ประจำปีงบประมาณ 2565

1. การเอื้อผลประโยชน์ต่อพวกพ้องในการจัดซื้อจัดจ้าง

กระบวนการ	กระบวนการสรรหาผู้รับจ้าง
รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	การนำพวกพ้อง ญาติมิตร เข้ามาเป็นคู่สัญญาจ้าง
ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบ/กระตุ้นให้เกิดการทุจริต	ผู้บังคับบัญชาขาดการควบคุมอย่างใกล้ชิด และไว้วางใจ
การควบคุม/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติงาน หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
ระดับของความเสี่ยง	ระดับต่ำ
มาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต	- ตรวจสอบความเกี่ยวกันทางเครือญาติทางธุรกิจครอบครัวของเจ้าหน้าที่ กับคู่สัญญา - การเน้นย้ำให้ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดระเบียบกฎหมาย ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว
ระยะเวลาดำเนินการ	ตุลาคม 2564 - กันยายน 2565
ตัวชี้วัดผลสำเร็จ	ไม่มีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเอื้อให้พวกพ้อง ญาติมิตร เข้ามาเป็นคู่สัญญาจ้างในงานจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล
ผู้รับผิดชอบ	กองคลัง

2. การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์

กระบวนการ	กระบวนการในการขอรับบริการ
รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	การเรียกรับผลประโยชน์เพื่อให้ขั้นตอนการให้บริการรวดเร็ว เกิดระบบการลัดคิว
ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบ/กระตุ้นให้เกิดการทุจริต	ผู้บังคับบัญชาขาดการควบคุมอย่างใกล้ชิด และไว้วางใจ
การควบคุม/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติงาน หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
ระดับของความเสี่ยง	ระดับต่ำ
มาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต	ควบคุม กำกับ ดูแลให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ เรื่องการรับของขวัญสินน้ำใจ
ระยะเวลาดำเนินการ	ตุลาคม 2564 - กันยายน 2565
ตัวชี้วัดผลสำเร็จ	ไม่มีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการให้บริการการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น - งานจัดเก็บรายได้ - งานเบี้ยยังชีพ - งานขออนุญาตก่อสร้าง รื้อถอน
ผู้รับผิดชอบ	ทุกส่วนราชการในสังกัด

(ลงชื่อ)

ผู้รายงาน

(นางสาวเพ็ญพักตร์ บุญสูง)

นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

วันที่ 31 มกราคม 2565

ความเห็นหัวหน้าสำนักปลัด

.....

.....

(ลงชื่อ)

(นางสาวปรียาภรณ์ แก้วร่วมวงศ์)

หัวหน้าสำนักปลัด (นักบริหารงานทั่วไปต้น)

ความเห็นรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

(ลงชื่อ)

(นางสาวธนาภา ถิ่นสุข)

รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (นักบริหารงานท้องถิ่นต้น)

ความเห็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

(ลงชื่อ)

(นางสาวพนัษฐกมล บุญสูง)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (นักบริหารงานท้องถิ่นกลาง)

ความคิดเห็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

(ลงชื่อ)

(นายบุญศรี กันทาทอง)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข